EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 13. 10. 2025
SWD(2025) 289 final

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

ZHRNUTIE SPRÁVY O POSÚDENÍ VPLYVU

Sprievodný dokument k

NARIADENIU KOMISIE (EÚ) .../...,

ktorým sa stanovujú požiadavky na ekodizajn externých zdrojov napájania, bezdrôtových nabíjačiek, bezdrôtových nabíjacích podložiek, nabíjačiek batérií pre prenosné batérie na všeobecné použitie a USB káblov typu C podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES a ktorým sa zrušuje nariadenie Komisie (EÚ) 2019/1782

{C(2025) 6759 final} - {SEC(2025) 264 final} - {SWD(2025) 288 final}

Posúdenie vplyvu nariadenia, ktorým sa stanovujú požiadavky na ekodizajn externých zdrojov napájania a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) 2019/1782

A. Potreba konať

Prečo? Aký problém sa rieši?

Každý rok sa v EÚ predá viac ako 400 miliónov externých zdrojov napájania. Dodávajú elektrickú energiu do elektronických a elektrických koncových zariadení, ako sú notebooky, smartfóny, bezdrôtové smerovače a elektrické zubné kefky. Ich energetickú účinnosť upravuje nariadenie (EÚ) 2019/1782, ktorým sa stanovujú požiadavky na ekodizajn. Nariadenie obsahuje požiadavku, aby sa preskúmalo vzhľadom na technologický pokrok. V ustanovení o preskúmaní sa uvádza niekoľko špecifických požiadaviek, ktorými je potrebné sa zaoberať, najmä pokiaľ ide o energetickú účinnosť pri 10 % záťaži, rozsah pôsobnosti a aspekty týkajúce sa obehového hospodárstva, najmä interoperability.

Uskutočnilo sa hodnotenie nariadenia, na základe ktorého sa zistilo, že je účinné pri znižovaní spotreby energie externých zdrojov napájania. Ďalej sa preukázalo, že je stále relevantné, pričom sa však dospelo k záveru, že meniaci sa trh s napájanými výrobkami a vyvíjajúce sa polovodičové technológie predstavujú nevyužitý potenciál pre ďalšie energetické, environmentálne a spotrebiteľské prínosy.

EÚ nezávisle od toho urobila prvý krok smerom k spoločnému riešeniu nabíjania elektronických zariadení prostredníctvom zmeny smernice o rádiových zariadeniach 2014/53/EÚ. Touto zmenou sa zaviedol spoločný konektor a nabíjací protokol pre celý rad elektronických zariadení, najmä pre smartfóny, notebooky a tablety. V čase prijatia zmeny sa uznalo, že je zároveň potrebné regulovať externé zdroje napájania používané na napájanie týchto a podobných zariadení.

Cieľom intervencie je identifikovať optimálne požiadavky na ekodizajn externých zdrojov napájania a v záujme prispievania k cieľom EÚ v oblasti energetickej účinnosti a životného prostredia, podporovania obehového hospodárstva a predchádzania tvorbe prekážok pre externé zdroje napájania na jednotnom trhu. Účelom požiadaviek smernice o ekodizajne je zaistiť, aby sa prísnosť požiadaviek na energetickú účinnosť stanovila na takej úrovni, pri ktorej sa dosiahnu najnižšie náklady pre spotrebiteľov počas životného cyklu, vďaka čomu sa dosiahne úspora nákladov a zároveň sa prispeje k celkovým cieľom EÚ.

V súčasnosti predstavuje spotreba energie zhruba 2 miliárd externých zdrojov napájania v EÚ približne 11,6 TWh, čo je približne 0,5 % konečnej spotreby elektrickej energie v EÚ. Energia sa spotrebúva a emisie znečisťujúcich látok vznikajú aj pri ich výrobe. Emisie skleníkových plynov z ich výroby a používania sa odhadujú približne na 2 Mt ekvivalentu CO_2 ročne.

Čo sa od tejto iniciatívy očakáva?

Očakáva sa, že výsledkom tejto iniciatívy budú účinnejšie externé zdroje napájania, ktoré budú spotrebúvať menej elektrickej energie na napájanie koncových zariadení, vďaka čomu spotrebitelia dosiahnu úspory v podobe znižovania účtov za elektrickú energiu. Výsledkom bude aj zníženie emisií znečisťujúcich látok a skleníkových plynov pri výrobe elektrickej energie.

Prostredníctvom požiadaviek na interoperabilitu sa touto iniciatívou zníži potreba spotrebiteľov kupovať nové externé zdroje napájania pre každý napájaný výrobok a znížia sa ich výdavky. Vďaka nižšiemu objemu nakupovaných externých zdrojov napájania sa zníži potreba materiálov a klesne spotreba energie a emisie znečisťujúcich látok z výroby.

Tieto požiadavky na energetickú účinnosť a interoperabilitu spoločne prispievajú k plneniu cieľov EÚ v oblasti energetiky, klímy a životného prostredia.

Očakáva sa, že vďaka požiadavkám na interoperabilitu sa podstatne zvýši pohodlie spotrebiteľov tým, že sa zabezpečí, aby bolo možné externé zdroje napájania opakovane používať s rôznymi zariadeniami a aby ich v prípade poruchy alebo straty bolo možné ľahko nahradiť inými.

Aká je pridaná hodnota opatrení na úrovni EÚ?

Smernica o ekodizajne, ktorá poskytuje rámec pre reguláciu výkonnosti externých zdrojov napájania a iných energeticky významných výrobkov, bola prijatá s cieľom zaisťovať pridanú hodnotu EÚ. Komisia je oprávnená regulovať environmentálne vlastnosti týchto výrobkov a zároveň zabezpečiť, aby boli požiadavky rovnaké na celom jednotnom trhu, čím sa zabráni vzniku prekážok voľnému pohybu výrobkov.

Stanovením požiadaviek na ekodizajn na úrovni EÚ sa v celej EÚ sprístupnia energeticky účinnejšie

výrobky šetrnejšie k životnému prostrediu, a to vo všetkých členských štátoch. Tento trh je mnohokrát väčší ako trh akéhokoľvek členského štátu, a preto vytvára oveľa väčší stimul pre odvetvie, aby inovovalo a vyvíjalo výrobky, ktoré spĺňajú požiadavky nákladovo najefektívnejším spôsobom.

Stanovenie požiadaviek na ekodizajn na úrovni EÚ má preto jasnú pridanú hodnotu. Bez harmonizovaných požiadaviek na úrovni EÚ by členské štáty mohli byť motivované stanoviť vnútroštátne minimálne požiadavky na konkrétne výrobky v rámci svojich vnútroštátnych politík v oblasti životného prostredia a energetiky, čím by sa vytvorili prekážky obchodu. Tak to bolo v prípade mnohých výrobkov pred zavedením opatrení v oblasti ekodizajnu na úrovni EÚ.

B. Riešenia

Aké legislatívne a nelegislatívne možnosti politiky sa zvažovali? Je niektorá z možností uprednostňovaná? Prečo?

Prostredníctvom diskusií so zainteresovanými stranami v rámci Konzultačného fóra pre ekodizajn a energetické označovanie a dvojstranných stretnutí, ako aj prostredníctvom písomných pripomienok sa preskúmala široká škála možných opatrení. Tieto skúmané opatrenia sa týkali energetickej účinnosti, interoperability a trvanlivosti externých zdrojov napájania.

Uvažovalo sa o dobrovoľnej dohode, ale pre tento výrobok je príznačný veľmi veľký počet výrobcov, a preto je nepravdepodobné, že by sa takáto dohoda dotýkala veľkého podielu trhu. Odvetvie o takúto dohodu neprejavilo záujem, a preto sa táto možnosť vylúčila.

Po predbežnej analýze boli vylúčené rôzne ďalšie opatrenia vrátane:

- požiadaviek na opraviteľnosť,
- harmonizácie a limitov účinnosti bezdrôtového nabíjania v aktívnom režime,
- energetického štítku EÚ,
- povinného oddelenia externého zdroja napájania od napájaného produktu,
- rozšírenia rozsahu pôsobnosti o externé zdroje napájania pre osvetľovacie zariadenia a elektrické bicykle,
- požiadaviek na informácie o účinnosti,
- požiadaviek na USB pre externé zdroje napájania napájajúce určité kategórie výrobkov, a to vrátane použitia vo vlhkom prostredí, vysávačov, hračiek a audio zariadení.

Posúdili sa možnosti politiky obsahujúce rôzne opatrenia so zámerom preskúmať rozličné úrovne energetickej účinnosti a aspekty obehového hospodárstva. Vybrala sa uprednostňovaná možnosť, ktorá bola najlepšie hodnotená z hľadiska jej energetickej účinnosti na dosiahnutie najnižších nákladov pre spotrebiteľov počas životného cyklu, účinnosti pri znižovaní spotreby energie a emisií, nákladovej efektívnosti a súladu s ostatnými politikami EÚ. Uprednostňovanou možnosťou je kombinácia týchto opatrení:

- rozšírenie rozsahu pôsobnosti o bezdrôtové nabíjačky, zariadenia na nabíjanie jednočlánkových batérií, aktívne injektory napájania cez Ethernet a samostatné externé zdroje napájania s USB,
- požiadavky na interoperabilitu pre externé zdroje napájania s výstupným výkonom nižším ako 240 W, ktoré napájajú koncové zariadenia, ako sú: zariadenia informačnej a telekomunikačnej techniky (napr. bezdrôtové smerovače), spotrebná a kancelárska elektronika (napr. počítačové monitory, set-top boxy, herné konzoly), zariadenia na nabíjanie jednočlánkových batérií, bezdrôtové nabíjacie podložky,
- požiadavky na informácie o interoperabilite vrátane loga spoločnej nabíjačky EÚ,
- požiadavka minimálnej účinnosti v prevádzke pri 10 % záťaži pre externý zdroj napájania > 10 W,
- prísnejšie požiadavky na priemernú energetickú účinnosť v aktívnom režime a v stave bez záťaže,
- limit spotreby energie v pohotovostnom režime pre bezdrôtové nabíjacie podložky,
- vyvedenie napájacích obvodov pre bezdrôtové nabíjačky a nabíjačky jednočlánkových batérií mimo týchto nabíjačiek,
- požiadavky na trvanlivosť, najmä odpojiteľné výstupné káble.

Uprednostňovaná možnosť povedie k tomu, že približne ďalších 35 až 40 % trhu EÚ s externými zdrojmi napájania sa bude vyznačovať interoperabilitou nad rámec približne 50 %, ktoré sa očakávajú v dôsledku požiadaviek smernice o rádiových zariadeniach.

Kto podporuje ktorú možnosť?

Počas procesu preskúmania sa uskutočnili rozsiahle konzultácie so zainteresovanými stranami a s odborníkmi z vnútroštátnych orgánov, odvetvových združení, environmentálnych mimovládnych organizácií a zo skupín spotrebiteľov. Prvotný súbor možností bol vo februári 2023 predložený Konzultačnému fóru pre ekodizajn a energetické označovanie. Druhé stretnutie konzultačného fóra sa konalo v novembri 2023. Predbežná analýza, hodnotenie a všetky relevantné dokumenty boli účastníkom sprístupnené online vrátane zápisníc, prezentácií a pozičných dokumentov zainteresovaných strán. Uskutočnili sa aj dvojstranné stretnutia s odvetvovými združeniami a technickými expertmi.

Environmentálne a spotrebiteľské mimovládne organizácie výrazne podporili sprísnenie požiadaviek na účinnosť a zavedenie požiadaviek na interoperabilitu a trvanlivosť. Postoje členských štátov sa viac rôznili, pričom niektoré z nich uprednostňovali prísnejšie požiadavky na účinnosť a iné boli voči požiadavkám na trvanlivosť skeptické. Podniky a odvetvie boli skeptickejšie v súvislosti s požiadavkami na účinnosť pri 10 % záťaži a s aspektmi interoperability a trvanlivosti.

Väčšina reakcií sa týkala opatrení v oblasti interoperability. Niektoré členské štáty a odvetvové združenia upozornili najmä na potenciálne problémy v oblasti bezpečnosti v prípade externých zdrojov napájania prevádzkovaných vo vlhkom prostredí (napr. v kúpeľniach) alebo vyžadujúcich si osobitnú ochranu pred elektrostatickým výbojom (napr. vysávače). Obavy boli vyjadrené aj v súvislosti s použitím na účely osvetlenia. Bola vznesená požiadavka na objasnenie požiadaviek na zariadenia na nabíjanie batérií. Boli predložené argumenty v prospech prahovej hodnoty uplatniteľnosti pre nové požiadavky pri 10 % záťaži. Environmentálne mimovládne organizácie požadovali prísne požiadavky na účinnosť, a to aj v prípade bezdrôtového nabíjania, a ďalšie požiadavky na trvanlivosť káblov.

C. Vplyvy uprednostňovanej možnosti

Aké sú výhody uprednostňovanej možnosti (prípadne hlavných možností, ak sa žiadna konkrétna možnosť neuprednostňuje) a náklady na ňu?

Hlavné výhody, ktoré sa očakávajú od uprednostňovanej možnosti, sú nižšia spotreba energie počas používania aj výroby a s tým spojené nižšie emisie skleníkových plynov a znečisťujúcich látok. V dôsledku väčšieho opätovného použitia externých zdrojov napájania sa spotrebuje menej materiálu pri výrobe externých zdrojov napájania, ako aj pri spaľovaní paliva na výrobu elektrickej energie.

Z kvantitatívneho hľadiska sa očakáva, že uprednostňovanou možnosťou sa do roku 2035 každoročne ušetrí približne 3 % spotreby energie počas životného cyklu externého zdroja napájania, 9 % súvisiacich emisií skleníkových plynov a približne 13 % súvisiacich emisií znečisťujúcich látok, a to všetko v porovnaní so scenárom nezmeneného prístupu. Tieto výhody sa prejavia znížením výdavkov spotrebiteľov do roku 2035 približne o 100 miliónov EUR ročne. Úspory nákladov počas životného cyklu sa odhadujú na o niečo vyššej úrovni, a to približne na 130 miliónov EUR ročne.

Požiadavky na interoperabilitu povedú k značnému zvýšeniu pohodlia spotrebiteľov, ktoré ak sa speňaží, podľa odhadov prinesie spotrebiteľom dodatočné výhody v porovnateľnom rozsahu.

Očakávajú sa významné vplyvy na štátne rozpočty a verejnú správu?

Neočakávajú sa žiadne ďalšie vplyvy na štátne rozpočty či verejné správy. Pokiaľ ide o výrobcov, plánované opatrenia by viedli k mimoriadne obmedzenej dodatočnej administratívnej záťaži, a to len v dôsledku požiadaviek na tlač konkrétnych dodatočných informácií. Odhaduje sa, že tieto dodatočné náklady na začlenenie loga spoločnej nabíjačky do štítka externého zdroja napájania a jeho obalu dosahujú minimálne úrovne do maximálnej výšky 0,001 EUR za predanú jednotku, čo predstavuje maximálne približne 400 000 EUR ročne za všetky externé zdroje napájania uvádzané na trh EÚ.

Očakávajú sa iné významné vplyvy?

Očakáva sa, že touto revíziou sa podporia inovácie, a to v dôsledku stanovenia minimálnych technických požiadaviek a zachovania hospodárskej súťaže v spôsoboch, ako ich splniť. Podporujú sa ňou prebiehajúce trhové trendy smerom k vyššej energetickej účinnosti. Medzi nové požiadavky, ktoré sa podľa očakávaní budú dodržiavať aj na iných trhoch a v iných jurisdikciách, patria:

- požiadavky na energetickú účinnosť pri 10 % záťaži,
- požiadavky na interoperabilitu zabezpečujúce kompatibilitu externých zdrojov napájania v záujme použitia na napájanie širokej škály zariadení,
- požiadavky na trvanlivosť zvyšujúce celkovú kvalitu a životnosť externých zdrojov napájania predávaných v EÚ.

D. Nadväzujúce opatrenia

Kedy sa táto politika preskúma?

Preskúmanie sa plánuje päť rokov po prijatí revidovaného nariadenia. Pri tej príležitosti by sa vykonalo hodnotenie nariadenia na základe trhových údajov a ďalších informácií.